

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΑΜ ΔΣΑ 80807, Μπουμπουλίνας 9-11, Αθήνα (Μουσείο), Τ.Κ. 10682,
ΑΦΜ 996789554, Δ.Ο.Υ. Δ' Αθηνών, τηλ.: 210-8259140-141, fax: 210-8259235,
email: pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΗ

(αρ. πρωτ. εισ. της Ε.Δ.Ε.Υ.Α.: 2989/27-10-2023)

Ετέθησαν από τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης (εφεξής Δ.Ε.Υ.Α.) προς την Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.) τα κάτωθι ερωτήματα για τη σύνταξη νομικής γνωμοδότησης:

«Ερωτάται ποια θεωρείται σύμφωνα με τον νόμο η «πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση» η οποία οφείλει να υποδείξει εκπρόσωπο στο Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 1069/1980; Κατά δεύτερον με ποιο τρόπο ορίζεται ο εκπρόσωπος (π.χ. με μυστική ψηφοφορία ή άλλως); Τέλος, ποια συνδικαλιστική οργάνωση θεωρείται η πλέον αντιπροσωπευτική για την διενέργεια διαπραγματεύσεων για σύναψη Επιχειρησιακής Συλλογικής Σύμβασης;»

Κατά τη γνώμη μας προσήκει η κάτωθι απάντηση.

I. Σύντομο ιστορικό

Σύμφωνα με τα πραγματικά περιστατικά που τέθηκαν υπόψιν μας από τη Δ.Ε.Υ.Α., η Επιχείρηση η οποία λειτουργεί σύμφωνα με τον ν. 1069/1980, απασχολεί τριάντα δύο (32) εργαζομένους ΙΔΑΧ και δύο (2) εργαζομένους ΙΔΟΧ. Οι εργαζόμενοι είναι εγγεγραμμένοι σε δύο (2) Σωματεία, ένα κλαδικό και ένα επιχειρησιακό. Στο κλαδικό είναι εγγεγραμμένοι είκοσι τέσσερις (24) εργαζόμενοι (22 ΙΔΑΧ και 2 ΙΔΟΧ), ενώ στο Επιχειρησιακό σύνολο είκοσι (20) εργαζόμενοι ΙΔΑΧ.

II. Εφαρμοστέο θεσμικό πλαίσιο – Ερμηνεία

Σύμφωνα με τον **ν. 1069/1980** «Περί κινήτρων δια την ίδρυσιν Επιχειρήσεων Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως» (Α' 191), στο **άρθρο 3 παρ. 1** ως ισχύει μετά την τροποπ. με την παρ.6α άρθρου 10 του ν. 4625/2019 ορίζεται ότι: ««1. Η Δ.Ε.Υ.Α. που συνιστάται σε έναν (1) Δήμο διοικείται από ενδεκαμελές διοικητικό συμβούλιο, το οποίο ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο με τους αναπληρωτές του και αποτελείται από τον Δήμαρχο, ή τον οριζόμενο από αυτόν σύμβουλο, ως Πρόεδρο και έξι (6) ακόμη αιρετούς εκπροσώπους του δήμου, εκ των οποίων οι τέσσερις (4) ανήκουν στην παράταξη του Δημάρχου. Εκτός από τους αιρετούς εκπροσώπους του Δήμου, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζονται ακόμη, με τους αναπληρωτές τους, ένα (1) μέλος ως εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, που υποδεικνύεται από την πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στην επιχείρηση ή, εφόσον ελλείπει τέτοια, από το σύνολο των εργαζομένων στην επιχείρηση, τους οποίους ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου συγκαλεί σε γενική συνέλευση για τον σκοπό αυτόν, ένα (1) μέλος ως εκπρόσωπος περιβαλλοντικού ή κοινωνικού φορέα της περιοχής, κάτοχος πτυχίου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμου τίτλου της αλλοδαπής, με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης και δύο (2) δημότες ή μόνιμοι κάτοικοι με αποδεδειγμένη εμπειρία ή γνώσεις συναφείς με το αντικείμενο της επιχείρησης.».

Σύμφωνα με τον **ν. 1876/1990** «Ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις και άλλες διατάξεις» (Α' 27), στο **άρθρο 6** «Ικανότητα για σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας - Νομιμοποίηση εκπροσώπων» ορίζεται ότι: «1. Ικανότητα για σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας έχουν: α. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών όλων των βαθμίδων στο πεδίο της δραστηριότητάς τους, καθώς και οι ενώσεις προσώπων με τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 5 του άρθρου 3, εφόσον έχουν εγγραφεί στα αντίστοιχα μητρώα της παρ. 4. Ειδικότερα για την παρ. 3 του άρθρου 3, από την πλευρά των εργαζομένων, ικανότητα για σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας έχει η πλέον αντιπροσωπευτική τριτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση. Για τις υπόλοιπες συλλογικές συμβάσεις εργασίας του άρθρου 3, από την πλευρά των εργαζομένων, ικανότητα για σύναψη συλλογικής

σύμβασης εργασίας έχει η πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στο πεδίο ισχύος της συλλογικής σύμβασης εργασίας. β. Κάθε εργοδότης για τους εργαζόμενους που απασχολεί στην επιχείρησή του. γ. Για τους εργαζόμενους σε δικηγορικά, σε συμβολαιογραφικά και άλλα γραφεία η σχετική συλλογική σύμβαση υπογράφεται ή η διαιτητική διαδικασία διεξάγεται μεταξύ της συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων και του οικείου ν.π.δ.δ., στο οποίο υπάγονται οι εργοδότες. 2. Κριτήριο της αντιπροσωπευτικότητας των συνδικαλιστικών οργανώσεων είναι ο αριθμός των εργαζομένων που ψήφισε στις τελευταίες εκλογές για ανάδειξη διοίκησης. Κριτήριο αντιπροσωπευτικότητας της εργοδοτικής οργάνωσης είναι ο αριθμός των εργαζομένων, που συνδέονται με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας με μέλη της οργάνωσης ή μέλη αυτών μέχρι φυσικού προσώπου, ατομικής επιχείρησης ή εταιρίας, όπως προκύπτουν από το ΓΕ.ΜΗ.Ο.Ε.. Η ικανότητα, η αρμοδιότητα ή και η αντιπροσωπευτικότητα για σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας, καθώς και η ύπαρξη και η νομική φύση ή ο χαρακτήρας συνδικαλιστικής οργάνωσης εργαζομένων ή οργάνωσης εργοδοτών, μπορούν να αμφισβητηθούν με την κατάθεση αγωγής ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου της έδρας ή κατοικίας του εναγομένου, η οποία εκδικάζεται σύμφωνα με τα άρθρα 591 επ. ΚΠολΔ και τις ειδικότερες προβλέψεις του παρόντος. Έννομο συμφέρον για την κατάθεση της αγωγής έχει κατά περίπτωση η συνδικαλιστική οργάνωση εργαζομένων, ο μεμονωμένος εργοδότης και η οργάνωση εργοδοτών. Η αγωγή ασκείται το αργότερο δέκα (10) ημέρες μετά την έναρξη των διαπραγματεύσεων. Με την κοινοποίηση της αγωγής αναστέλλονται οι διαπραγματεύσεις μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης. Η δικάσιμος ορίζεται εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την κατάθεση της αγωγής, ανεξάρτητα από τον αριθμό των υποθέσεων της δικάσιμου. Η αγωγή, μαζί με κλήση για τη συζήτησή της, επιδίδεται στον εναγόμενο το αργότερο σαράντα οκτώ (48) ώρες πριν από τη συζήτηση. Η απόφαση εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη συζήτηση. Η έφεση κατά της πρωτόδικης απόφασης ασκείται εντός δέκα (10) ημερών από την έκδοση της πρωτόδικης απόφασης. Η δικάσιμος για τη συζήτηση της έφεσης ορίζεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την άσκησή της. Η έφεση, μαζί με κλήση για τη συζήτησή της, επιδίδεται στον εναγόμενο το αργότερο επτά (7) εργάσιμες ημέρες πριν από τη συζήτηση. Η απόφαση εκδίδεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη συζήτηση. Σε κάθε περίπτωση η αγωγή μπορεί να κατατεθεί και εντός δέκα (10) ημερών από τη θέση σε ισχύ της συλλογικής σύμβασης εργασίας, χωρίς να αναστέλλει την ισχύ της,

με τις ίδιες ως ανωτέρω δικονομικές προθεσμίες...». Σύμφωνα δε με το **άρθρο 4** του ίδιου νόμου «Διαδικασία διαπραγματεύσεων - Δικαίωμα και υποχρέωση για διαπραγμάτευση ορίζεται ότι: «5. Συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων της ίδιας επιχείρησης κλάδου ή επαγγέλματος δικαιούνται να παρέμβουν στις διαπραγματεύσεις που τους αφορούν».».

II. Επί του ερωτήματος

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 παρ. 1, εκτός από τους αιρετούς εκπροσώπους του οικείου Δήμου, ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ερωτώσας ΔΕΤΕΠΑ ορίζεται ακόμη, με τον αναπληρωτή του, ένα (1) μέλος ως εκπρόσωπος των εργαζομένων στην επιχείρηση, που υποδεικνύεται από την πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στην επιχείρηση.

Περαιτέρω, με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ίδιου ως άνω νόμου για τις μεν εθνικές γενικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας του άρθρου 3 παρ. 3, από την πλευρά των εργαζομένων, ικανότητα για σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας έχει η πλέον αντιπροσωπευτική τριτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση. Για τις υπόλοιπες συλλογικές συμβάσεις εργασίας, μεταξύ των οποίων και οι επιχειρησιακές ΣΣΕ του άρθρου 3, από την πλευρά των εργαζομένων, ικανότητα για σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας έχει η πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στο πεδίο ισχύος της συλλογικής σύμβασης εργασίας. Σε κάθε περίπτωση, βάσει της παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 1876/1990 συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων της ίδιας επιχείρησης κλάδου ή επαγγέλματος δικαιούνται να παρέμβουν στις διαπραγματεύσεις που τους αφορούν.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 παρ. 2 του ν. 1876/1990 **κριτήριο της αντιπροσωπευτικότητας των συνδικαλιστικών οργανώσεων είναι ο αριθμός των εργαζομένων που ψήφισε στις τελευταίες εκλογές για ανάδειξη διοίκησης** (βλ. και ΑΠ 112/2019, 801/2007).

Σε κάθε περίπτωση συνδικαλιστική οργάνωση εργαζομένων της ίδιας επιχείρησης κλάδου ή επαγγέλματος, η οποία δεν είναι η πλέον αντιπροσωπευτική, δικαιούται να παρέμβει και εκείνη στις διαπραγματεύσεις που αφορά τα μέλη της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 5 του ν. 1876/1990.

Ο τρόπος ορισμού του μέλους από την πλέον συνδικαλιστική οργάνωση, μη προβλεπόμενου ειδικού τρόπου στον νόμο, καθορίζεται από τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της οργάνωσης.

Αθήνα, 30-10-2023

Η γνωμοδοτούσα

Σβετλάνα (Ζέτα) Ζυγούρη

**ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ**

ΖΕΤΑ Π. ΖΥΓΟΥΡΗ

Δικηγόρος
ΜΑ Δημόσιο Δίκαιο- Δημόσιες Πολιτικές

ΑΘΗΝΑ (ΜΟΥΣΕΙΟ) - ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11
Τ.Κ. 10682, τηλ. 2108259140-141
email: pzygouris@gmail.com

